

Het Doodvonnis.

(Novelle).

Met bevende hand trok Clive Crawford aan de bel bij den beroemden specialist, dokter Richard. Reeds eenigen tijd voelde hij pijn aan 't hart... En hij wilde zich laten onderzoeken. Zijn moeder was ook aan een hartkwaal overleden.

Clives was jong en rijk... Hij bezat zelfs een groot landgoed. Maar die pijn aan 't hart... Zou hij hier vernemen, dat hij veroordeeld was, om jong te sterven? Na eenig wachten werd hij bij den dokter toegelaten.

Sir Richard stelde een zeer nauwgezet onderzoek in. Zijn gelaat werd ernstig, en herhaaldelijk maakte hij een brommend geluid met zijn lippen. Eindelijk gaf hij Crawford een teeken, dat hij zijn kleeven weer kon aantrekken en ging toen naar een kast om een glas brandewijn in te schenken.

— Het is wel wat vroeg voor zoo iets, zei hij schertsend, maar ik schrijf het u voor.

Crawford verzwoeg het geestrijke vocht. Het bloed keerde naar zijn gelaat terug, en zijn gestalte rekte zich uit.

— Wees openhartig tegenover mij, sir Richard, verzocht hij. Zeg mij ronduit hoe het met mij gesteld is.

— Ge verlangt mijn oprechte meening te hooren?

— Ja.

— Het is mijn plicht te zeggen, mijnheer Crawford, dat uw hart ernstig is aangedaan.

De specialist sprak langzaam, met een woord van zalving na ieder woord ophoudende. Er volgde een oogenblik stilte. Crawford trachtte woorden te vinden. Ze wilden niet komen. Ten laatste toch zei hij:

— Bedoelt ge, dat — dat ik misschien spoedig zal moeten sterven?

— Nu ge mij die vraag doet, wil ik ze beantwoorden. Ge hebt hoogstens zes maanden te leven. Misschien een paar dagen langer, zeer waarschijnlijk een paar weken korter. Als ge nog zaken te regelen hebt, is het mijn plicht u te raden, dat ge die spoedig in orde brengt.

— Dank u!

De woorden kwamen werktuigelijk over Crawford's lippen. Op dezelfde werktuigelijke wijze betaalde hij den dokter, zette zijn hoed op en schreed naar buiten in den Aprilschen zonschijn — als een veroordeelde, als iemand, over wien het doodvonnis is uitgesproken, even zeker als het ooit door den somberen rechter over den ongelukkigen misdadiger in de bank der beschuldigten uitgesproken werd.

Nog zes maanden te leven — en dan — en dan...

Hij waggelde huiswaarts, en de voorbijgangers dachten, dat hij krankzinnig of dronken was.

Den ganschen middag zat hij in zijn kamer... Eindelijk nam hij een besluit.

— Zes maanden nog te leven ! riep hij als wild... Dan zal ik aan dat leven vragen, wat ik kan en me in de vermaken storten... Plezier zoeken, spelen, wedrennen, drinken en smullen... en niet op den dood peinzen !

Hij reed naar het bankiershuis Rall en Foulds. Hij vroeg er 50,000 pond als hypotheek op zijn landgoed in Yorkshire. Het bedrag werd hem uitgekeerd door den bestuurder die Peruval heette. Niemand kende Rall en niemand Foulds. Achter die bank moest een onbekende zitten, maar de firma was eerlijk en soliede.

Crawford ging heen met 50,000 pond. Zijn landgoed was nu verpand. Het stuk lag in de bank. Wat kon het hem schelen... Nog zes maanden leven... En hij had geen familie... Hij kon zijn geld verteren.

Het fortuin verminderde snel. Vrienden hielpen het verteren... Eindelijk walgde Crawford van dat leven. En er was een ander gevoel in hem gekomen... Hij beminde... Dwaasheid, nog te beminnen onder dat doodvonnis. Tevergeefs streed hij tegen dat gevoel... Het meisje, dat er eenvoudig uitzag, heette Phyllis.

Zij hadden elkaar ontmoet in het hotel, waar hij in Bond street logeerde, en reeds dadelijk had hij zich tot haar aangetrokken gevoeld. Een praatje in de conversatiezaal was door een tochtje op de rivier gevolgd — en later volgden er nog andere gelukkige dagen. Hij wist, dat hij eindelijk de ware vreugde des levens gevonden had; al het andere was saai en smakeloos. Hij beminde en werd bemind. Hij liet de vermaken na, maar zijn geld was bijna op.

Phyllis van haar kant had zich menigmaal verwonderd, waarom hij niet van trouwen sprak, want zij kon niet vermoeden, welk vonnis over hem in Haley street was uitgesproken — het doodvonnis, dat hen voor immer gescheiden moest houden. Meer dan eens was Crawford van plan geweest het meisje alles mee te deelen, maar telkens had zijn moed hem in den steek gelaten. Ten laatste kwam hij tot het besluit, dat hij niets zou zeggen. De dag zou wel komen, waarop zij van zijn dood zou lezen; inmiddels wilde hij gelukkig zijn, zoolang hij kon.

De zes maanden, waarover sir Richard gesproken had, waren nu verlopen, maar vreemd genoeg, hij gevoelde zich sterker dan ooit. De pijn aan zijn hart kwelde hem nog wel nu en dan, maar het was zeker, dat de ongunstige verschijnselen niet erger waren geworden. Hij begon zich af te vragen, of de specialist zich niet vergist had. Die menschen waren immers ook niet onfeilbaar.

— Bij Jupiter ! peinsde hij. Wat ben dwaas geweest, dat ik niet tegelijkertijd een tweeden geraadpleegd heb ! Maar ik was zeker zoo verpletterd, dat het geen oogenblik bij mij is opgekomen.

In elk geval wilde hij naar sir Richard terugkeeren en zich opnieuw laten onderzoeken.

Crawford keerde naar het bekende huis terug. Hij trof er sir Richard niet aan, maar een opvolger. Deze zei :

— Ik hoor, dat u sir Richard wenschte te spreken. Tot mijn leedwezen moet ik zeggen, dat zulks onmogelijk is. Gij zijt zeker eenigen tijd buiten Engeland geweest en hebt in de laatste weken geen dagbladen gelezen ?

— Neen, neen, ik ben altijd in Engeland geweest, hernam de jonge man ongeduldig, maar ik kijk bijna nooit een dagblad in.

— Sir Richard, antwoordde de specialist, bevindt zich in een krankzinnigengesticht. Overwerken en andere dingen brachten bij hem een soort van waanzin te weeg. Gedurende de paar laatste maanden van zijn praktijk verkeerde hij in den waan, dat een ieder, die hem kwam raadplegen, aan een hartkwaal leed, welke hem binnen zes maanden zou doodden. Misschien zijt gij een der patiënten, over wien hij het doodvonnis uitsprak, in welk geval het mij een genoegen zal zijn u te onderzoeken en u dadelijk mijn meening te zeggen.

Wat er nu volgde, benam den jongen man schier den adem; want toen het onderzoek geëindigd was, deelde de specialist hem mede, dat zijn hart een der gezondste organen was, die hij ooit onderzocht had, en dat de ongesteldheid, waaraan hij lijdende was geweest, enkel uit een plotselinge stoornis der spijsverteringsorganen was voortgekomen.

— Uw eigen dokter zal u verder het noodige voorschrijven, voegde hij er nog bij, en gij kunt wel negentig jaar worden.

II.

— Gij kunt misschien wel negentig jaar oud worden !

Op zijn terugweg naar het hotel klonken die woorden gonzend door zijn brein. Nooit ontving een mensch zulk nieuws met zooveel bitterheid. Want hij stak immers tot over de ooren in reusachtige schulden : een bankroet stond voor de deur — hij was zoo goed als een bedelaar.

Wat moest hij doen ? Een sterkere dan hij zou de toekomst met kalmte tegemoet hebben gezien, zou het verlies van zijn landgoed en een nieuw leven van hard werken en nieuw pogen met blijdschap hebben opgenomen. Maar Crawford was zwak, en hij wendde zich opeens tot de toevlucht der lafaards, door de vrijheid der lafaards te zoeken.

Hij wilde sterven. Hij wilde er terstond een einde aan maken, en aldus zou de voorspelling van den specialist toch nog verwezenlijkt worden. De gedachte, Phyllis onder de oogen te komen, haar de beschamende waarheid te zeggen, maakte hem schier zinneloos. Hoe kon hij haar bekennen, dat hij, in de meening, dat aan zijn levenstijd op aarde bijna een eind was gekomen,

van die meening had gebruik gemaakt om zich in verplichtingen te wikkelen, die hij anders nooit op zich genomen zou hebben ?

Het besluit, dat bij hem was opgekomen, overheerschte thans al het andere. Met vasten tred ging hij het hotel binnen en zette zich om een laatsten brief te schrijven; die luidde :

Mijn lieveling,

Ik vertrek voor een zeer lange reis, maar voor ik heenga, moet ik u een bekentenis doen. Zes maanden geleden raadpleegde ik een geneesheer over mijn hart. Hij zei mij, dat ik ten doode was opgeschreven, dat ik nog slechts enkele maanden te leven had. Die verklaring geloovende, leende ik een aanzienlijke som geld, zonder de minste hoop ze ooit te kunnen terugbetalen. Vandaag nu heb ik vernomen, dat die dokter zich vergist heeft — dat ik misschien nog vele, vele jaren leven kan. Maar terwijl ik de toekomst niet aldus te gemoet wil gaan, vertrek ik, en zend u dezen mijn laatsten groet en de verzekering van mijn altijdurende liefde.

Vaarwel, en God zegene en behoede u altijd. Vergeet me, als ge kunt.

Clive.

De portier moest het briefje naar Richmond zenden, waar Phyllis bij eenige vriendinnen logeerde, na het hotel eenige weken te voren verlaten te hebben.

Toen begaf zich de ellendige naar zijn tasch, nam er een revolver uit, laadde ze en wierp zijn laatsten blik in de buitenwereld.

Maar juist toen zijn vinger op de trekker rustte, toen Crawford beedde vóór zijn overgang naar de andere wereld, kwam de Voorzienigheid tusschen-beide en fluisterde hem de les in, dat de mensch niet nemen zal, wat hij niet kan geven. Terwijl hij ootmoedig naar die les luisterde, kwam als belooning en redding een haastige stap den drempel overschrijden, en een oogenblik later had iemand de revolver aan zijn koortsachtigen greep ontrukkt. Phyllis lag snikkend in zijn armen.

— Goddank, dat ik nog juist op tijd kom ! stamelde zij.

— Mijn lieveling — mijn eenige lieveling ! mompelde hij, hoe wist ge...?

— Eén minuut geleden ontving ik uw briefje. Ik was op weg om u op te zoeken — om u iets te brengen, en de portier gaf mij uw briefje. Ik raadde, wat gij bedoeldet, en toen vloog ik naar boven. Ach, Clive, Clive, wat betekent dit alles toch ?

— Het beteekent, antwoordde hij, zich zacht uit haar omhelzing losmakende, dat ik een lafaard, een ellendeling ben. Dat ik u nooit kan vragen de vrouw van een geruïneerden ongelukkige als ik te worden, en dat het vroeger of later komen moet tot datgene, waarvan gij mij zooeven gered hebt.

— Dat geloof ik niet, hernam zij met een eigenaardig glimlachje, want

zal ik u eens wat zeggen, liefste : ik meen te weten, dat ik een middel voor u gevonden heb om uit uw moeilijkheden te geraken.

Hij lachte bitter.

— Gij zijt rijk misschien, antwoordde hij op gejaagden toon, en gij gelooft wellicht, dat ik zou toelaten dat gij mij ter hulp komt. Neen, Phyllis, al ben ik diep gezonken, zóó diep niet.

— Gij zijt geheel en al op een dwaalspoor, zeide zij minzaam, en toch hebt gij in zekeren zin gelijk. Want ofschoon ik niet het minste denkbeeld heb u 't aanbod te doen, waarvan gij spreekt, geloof ik toch, dat ik u op een andere wijze kan helpen. Inderdaad, ik heb hier iets in mijn taschje, dat u waarschijnlijk zal verrassen.

Haar woorden klonken geheimzinnig. Wat kon er toch achter verborgen zijn ? Hij kon 't met den besten wil niet begripen.

— Zeg het mij, fluisterde hij met schorre stem, bleek tot de lippen. Zeg het mij !

Zij opende haar taschje en nam er een omslag uit, die zij hem glimlachend overhandigde.

Met bevende vingers scheurde Clive Crawford den omslag open en haalde den inhoud er uit. Een doffe kreet ontsnapte aan zijn lippen.

— Groote hemel ! stamelde hij. Wat — wat beteekent dit ?

Want het stuk gezegeld papier, dat hij in de hand hield, was zijn schuldbekentenis aan Rall en Foulds voor 50,000 pond.

— Kunt gij 't niet raden ? vroeg zij met een schuldig blosje op haar wangen.

— Gij ? hebt gij die schuld voor mij ingelost ? riep hij met trillende stem. O, dit is de laatste stroohalm.

— Ik heb niets afgelost, antwoordde zij kalm, en dat papier kwam mij als zakenstuk in handen. Want ik ben Rall en Foulds, lieve, en het meisje, dat gij bemint, is niets meer of minder dan een doodgewoon geldschieter.

— Phyllis ! ?

— 't Is volkomen waar. De firma is jaren lang onder dien naam voortgezet, en mijn vader, die ze mij bij zijn dood vermaakte, zag er nooit voordeel in den titel te veranderen. Ik had het u al lang willen vertellen — maar ik schaamde mij. Want toen ik op zekeren dag in het kantoor kwam zag ik toevallig dit stuk van u, en ik nam het onder mij, mij voornemende, het u den een of anderen dag ten geschenke te geven, wanneer de tijd daar was.

Clive wilde spreken, maar hij kon geen woorden vinden. Toen hij eindelijk wat kalmer was geworden, nam het meisje het papier uit zijn handen en wierp het in het vuur.

— Dat is het einde van de schuldvordering der firma Rall en Foulds op Clive Crawford, sprak zij zacht. En nu... nu ga ik heen, dunkt me, tenzij ge erg graag hebt, dat ik blijf.

Hij nam haar hand en bracht ze aan zijn lippen.

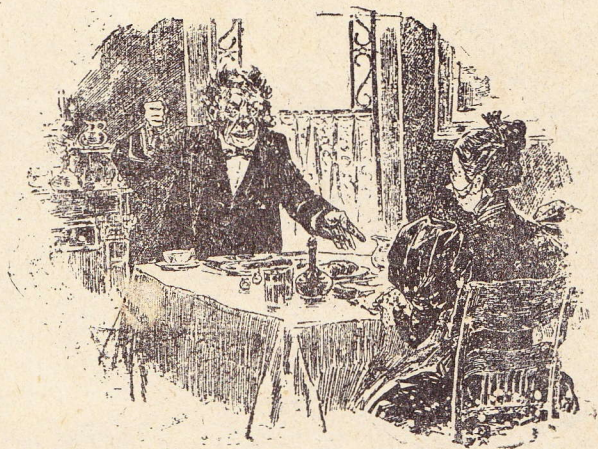
— Phyllis, zeide hij, mijn hart roept u toe te blijven — te vragen of gij mijn leven wilt deelen, maar — wat heb ik u aan te bieden ?

Zij bracht haar lippen bij de zijne.

— Gij hebt liefde aan te bieden, gaf zij ten antwoord, en dat is al wat een vrouw verlangt. Maar gij hebt nog iets anders. Gij hebt jeugd en gij hebt uw leven, om het opnieuw te beginnen. Gij zult werken en een nieuw begin maken, en wanneer gij voelt, dat de tijd gekomen is om mij te vragen uw vrouw te worden, dan geloof ik niet, dat ik u zal wegzenden.

Zij lag in zijn armen, tevreden en gelukkig. Het was allemaal zeer wonderbaar en toch zeer eenvoudig gegaan. Want wederom had de liefde de eeuwigdurende zending der liefde vervuld.

— Nooit tevreden.

Man. — O, die vervelende kindermeid... hoor ze weer ! Ik kan niet meer studeeren... niet meer een dutje doen, niet meer rustig eten.

Vrouw. — Ik begrijp niet, waarom gij over het nieuwe kindermeisje niet tevreden zijt. Zij kan toch goed zingen en het kind zoo rustig houden.

Man. — Ja, dat is het juist, ik hoor dan nog liever het kind maar kraaien.

Gewonnen.

— Wel Tom, hoe gaat het met uw zuster ?

— Ze is er leelijk aan toe, mijnheer. Ze ligt sinds eenige dagen te bed.

— Zoo, dat spijt me. Wat is er dan met haar gebeurd.

— Wel, we hadden een weddenschap aangegaan, wie het verst uit het raam kon hangen, en zij heeft gewonnen !

N^r II.

Prijs 35 cent. — Abonn. per jaar 20,80 fr.

13 Januari 1923.

'T VLAAMSCH GEZIN

Geïllustreerd Weekblad

Redactie-Uitgave : Gebr. HANS, Contich.

Filips Van Artevelde

en andere verhalen

door A. HANS

